

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
KHOA LUẬT

Bộ môn: Lý luận – lịch sử nhà nước và pháp luật

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC Lịch sử nhà nước và pháp luật

-----

1. THÔNG TIN VỀ GIẢNG VIÊN

1.1. Giảng viên 1

Họ và tên: **Hoàng Thị Kim Quế**

Chức danh khoa học, học vị: Giáo sư, Tiến sĩ, Trưởng Bộ môn Lý luận - Lịch sử nhà nước và pháp luật

Thời gian làm việc: Giờ hành chính của các ngày làm việc trong tuần

Địa điểm làm việc, địa chỉ liên hệ: Khoa Luật, Đại học Quốc gia Hà nội, Bộ môn Lý luận, Lịch sử nhà nước và pháp luật

Điện thoại: 0903208394, 04 37547673; Email: quekim07@yahoo.com

Các hướng nghiên cứu chính : + Lý luận về Nhà nước và Pháp luật; + Lý luận nhà nước pháp quyền, xã hội dân sự; + Pháp luật và đạo đức, Luật tục; + Pháp luật về các đối tượng dễ bị tổn thương; + Lịch sử học thuyết chính trị – pháp lý; + Lịch sử, triết học pháp luật; + Xã hội học pháp luật

1.2. Giảng viên 2

Họ và tên: **Đào Trí Úc**

Chức danh khoa học, học vị: Giáo sư, Tiến sĩ khoa học, Chủ tịch Hội đồng KH và Đào tạo

Thời gian làm việc: Giờ hành chính của các ngày làm việc trong tuần

Địa điểm làm việc, địa chỉ liên hệ: Khoa Luật, Đại học Quốc gia Hà nội, Bộ môn Lý luận, Lịch sử nhà nước và pháp luật

Điện thoại: 0903469393; Email: ucbich@yahoo.com

Các hướng nghiên cứu chính : + Lý luận về Nhà nước và Pháp luật; + Lý luận nhà nước pháp quyền, xã hội dân sự; + Hiến pháp, Luật Hình sự; + Pháp luật về các đối tượng dễ bị tổn thương; + Xã hội học pháp luật

1.3. Giảng viên 3

Họ và tên: **Nguyễn Minh Tuấn**

Chức danh khoa học, học vị: TS. Giảng viên

Thời gian làm việc: Giờ hành chính các ngày làm việc trong tuần

Địa điểm làm việc, địa chỉ liên hệ: Khoa Luật, Đại học Quốc gia Hà nội, Bộ môn Lý luận, Lịch sử nhà nước và pháp luật

Điện thoại: 0968 896 664

Email: tuannm@vnu.edu.vn hoặc tuannguyenminh1979@gmail.com

Các hướng nghiên cứu chính: + Lịch sử nhà nước và pháp luật; + Lý luận về Nhà nước và Pháp luật; + Lý luận nhà nước pháp quyền; + Lịch sử học thuyết chính trị – pháp lý; + Chính trị học; + Luật học so sánh; + Xã hội học pháp luật

1.4. Giảng viên 4

Họ và tên: **Mai Văn Thắng**

Chức danh khoa học, học vị: TS. Giảng viên

Thời gian làm việc: Giờ hành chính của các ngày làm việc trong tuần

Địa điểm làm việc, địa chỉ liên hệ:

Điện thoại: 0947.055.811; Email: mvt_anson@mail.ru; mvtanson@gmail.com

Các hướng nghiên cứu chính: + Lý luận về Nhà nước và Pháp luật; + Lý luận nhà nước pháp quyền + Lịch sử nhà nước và pháp luật; + Lịch sử học thuyết chính trị – pháp lý; + Chính trị học; + Luật học so sánh; + Xã hội học pháp luật

1.5. Giảng viên 5

Họ và tên: **Phạm Thị Duyên Thảo**

Chức danh khoa học, học vị: TS. Giảng viên

Thời gian làm việc: Giờ hành chính của các ngày làm việc trong tuần

Địa điểm làm việc, địa chỉ liên hệ:

Điện thoại: 0936923135; Email: phamduyenthao@gmail.com

Các hướng nghiên cứu chính: + Lý luận về pháp luật, nhà nước; + Lý luận nhà nước pháp quyền; + Lịch sử học thuyết chính trị – pháp lý; + Xã hội học pháp luật

1.6. Giảng viên 6

Họ và tên: **Nguyễn Thị Hoài Phương**

Chức danh khoa học, học vị: Ths. Giảng viên

Thời gian làm việc: Giờ hành chính của các ngày làm việc trong tuần

Địa điểm làm việc, địa chỉ liên hệ:

Điện thoại: 0988384417; Email: hoaiphuongkl@gmail.com

Các hướng nghiên cứu chính : + Lý luận về Nhà nước và Pháp luật; + Lịch sử nhà nước và pháp luật; + Lịch sử học thuyết chính trị – pháp lý; + Xã hội học pháp luật

1.7. Giảng viên 7

Họ và tên: **Phan Thị Lan Phương**

Chức danh khoa học, học vị: Ths. Giảng viên

Thời gian làm việc: Giờ hành chính của các ngày làm việc trong tuần

Địa điểm làm việc, địa chỉ liên hệ:

Điện thoại: 0912383586; Email: phanphuong503@yahoo.com.vn

Các hướng nghiên cứu chính : + Lý luận về Nhà nước và Pháp luật; + Lịch sử nhà nước và pháp luật; + Lịch sử học thuyết chính trị – pháp lý; + Xã hội học pháp luật

1.8. Giảng viên 8

Họ và tên: **Lê Thị Phương Nga**

Chức danh khoa học, học vị: Ths. Giảng viên

Thời gian làm việc: Giờ hành chính của các ngày làm việc trong tuần

Địa điểm làm việc, địa chỉ liên hệ:

Điện thoại: 0982114786; Email: phuongngavnu@yahoo.com

Các hướng nghiên cứu chính : + Lý luận về Nhà nước và Pháp luật; + Lịch sử nhà nước và pháp luật; + Lịch sử học thuyết chính trị – pháp lý; + Xã hội học pháp luật

2. THÔNG TIN CHUNG VỀ MÔN HỌC

- Tên môn học: Lịch sử nhà nước và pháp luật
- Số tín chỉ: 3 tín chỉ (tương đương 45 giờ tín chỉ)
- Môn học: Bắt buộc
- Các môn học tiên quyết: 0
- Các môn học kế tiếp:
  - + Lý luận chung về nhà nước và pháp luật
  - + Khóa luận tốt nghiệp:
- Giờ tín chỉ đối với các hoạt động:
  - + Nghe giảng lý thuyết, tự học: **39 giờ tín chỉ**
  - + Tự học: **6 giờ tín chỉ**
- Địa chỉ Khoa/bộ môn phụ trách môn học: Phòng 404, Nhà E1, Bộ môn Lý luận – Lịch sử nhà nước và pháp luật, Khoa Luật, Đại học Quốc gia Hà nội, 144 Xuân Thủy, Cầu Giấy, Hà nội.

3. MỤC TIÊU CỦA MÔN HỌC

Sau khi hoàn thành môn học này, học viên cần đạt được các mục tiêu sau đây:

3.1. Về kiến thức

Môn học trang bị phương pháp tiếp cận các vấn đề lịch sử nhà nước và pháp luật; những kiến thức cơ bản, có hệ thống về nhà nước, pháp luật Việt nam và thế giới; những kiến thức cơ bản Lịch sử nhà nước và pháp luật Việt nam qua các thời kỳ: thời kỳ dựng nước, thời kỳ Bắc thuộc và chống Bắc thuộc, thời kỳ phong kiến, thời kỳ Pháp thuộc và thời kỳ từ sau Cách mạng Tháng Tám đến nay. Nắm vững những kiến thức cơ bản Lịch sử nhà nước và pháp luật thế giới: thời kỳ cổ đại, trung đại, cận đại và hiện đại ở những khu vực điển hình trên thế giới; quy luật, xu thế vận động, phát triển của nhà nước và pháp luật.

Xây dựng cho người học phương pháp đối chiếu, so sánh tìm ra quy luật, những nét tương đồng và khác biệt về tổ chức nhà nước, hệ thống pháp luật trong lịch sử và tham khảo, kế thừa chọn lọc trong xã hội hiện đại.

Những kiến thức cơ bản về quy luật lịch sử trong tổ chức, hoạt động của nhà nước, trong hệ thống pháp luật; sự tương đồng, khác biệt giữa các quốc gia, khu vực, những tiếp biến, kế thừa lịch sử, văn hóa, pháp luật.

Môn học trang bị và rèn luyện cho sinh viên về tư duy pháp lý, có những hiểu biết và phương pháp cơ bản để đánh giá những vấn đề lịch sử nhà nước, pháp luật, tham khảo, kế thừa vào cuộc sống hiện tại.

3.2. Về kỹ năng

Có phương pháp tiếp cận khoa học, kỹ năng phân tích, đánh giá các vấn đề pháp luật - xã hội - pháp lý. Sinh viên được trang bị kỹ năng vận dụng các vấn đề cơ bản, kinh nghiệm, giá trị về nhà nước, pháp luật trong lịch sử Việt nam, thế giới vào việc tiếp cận các vấn đề pháp lý – xã hội trong xã hội hiện đại.

Môn học giúp sinh viên bước đầu tiếp cận và phân tích được các vấn đề lịch sử nhà nước và pháp luật, xây dựng tư duy phản biện, so sánh, liên hệ lịch sử và hiện tại.

3.3. Về phẩm chất đạo đức

- Có phẩm chất đạo đức nhân văn, đạo đức nghề nghiệp của luật gia, có ý thức, lối sống đạo đức, tôn trọng và chấp hành pháp luật.

- Có ý thức tham gia các hoạt động xã hội, cộng đồng, góp phần thúc đẩy sự phát triển của nền luật học, hoạt động dịch vụ pháp lý.

- Có bản lĩnh nghề nghiệp, mạnh dạn tranh luận, bày tỏ quan điểm và biết lắng nghe.

- Có tinh thần làm việc nghiêm túc, khoa học, trách nhiệm với công việc được giao và có tinh thần làm việc hợp tác, phối hợp với người khác và trong tập thể.

4. TÓM TẮT NỘI DUNG MÔN HỌC

Môn học Lịch sử nhà nước và pháp luật là môn học bắt buộc chung trong chương trình đào tạo cử nhân ngành Luật. Lịch sử nhà nước và pháp luật bao gồm với tư cách là môn học bao gồm hai phần chính: Lịch sử nhà nước và pháp luật Việt nam; Lịch sử nhà nước và pháp luật thế giới.

Lịch sử nhà nước và pháp luật bao gồm những nội dung chính như sau:

Môn học trang bị phương pháp tiếp cận các vấn đề lịch sử nhà nước và pháp luật; những kiến thức cơ bản, có hệ thống về nhà nước, pháp luật Việt nam và thế giới; nghiên cứu về quá trình phát sinh, phát triển và thay thế các kiểu, hình thức nhà nước và pháp luật trong từng thời kì lịch sử, diễn ra tại các khu vực điển hình trên thế giới, đồng thời cũng nghiên cứu làm rõ quá trình hình thành, vận động và phát triển của nhà nước và pháp luật Việt Nam qua các thời kỳ lịch sử như: thời kỳ dựng nước; thời Bắc thuộc; thời kỳ phong kiến; thời Pháp thuộc; và thời kỳ từ Cách mạng tháng Tám đến nay, đặt trong bối cảnh chung của lịch sử nhà nước và pháp luật thế giới.

Nội dung môn học tập trung về những đặc điểm cơ bản về tổ chức và hoạt động của các nhà nước trong tiến trình lịch sử, mối quan hệ giữa nhà nước và các thiết chế chính trị - xã hội.

Những đặc điểm cơ bản về hệ thống pháp luật, cách thức xây dựng và thực thi pháp luật, tư duy pháp lý, văn hóa pháp lý; mối quan hệ giữa pháp luật và các phương tiện điều chỉnh xã hội khác, cơ sở đạo đức của pháp luật. Giá trị kế thừa về tổ chức bộ máy nhà nước, các bộ luật điển hình vào tổ chức, hoạt động nhà nước, xây dựng, thực thi pháp luật trong xã hội hiện đại.

5. CHƯƠNG TRÌNH CHI TIẾT MÔN HỌC

Chương 1: Nhập môn Lịch sử nhà nước và pháp luật

I. Đối tượng, phạm vi và phương pháp nghiên cứu lịch sử nhà nước và pháp luật

1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu
2. Cơ cấu của môn học, phân kỳ lịch sử
3. Phương pháp nghiên cứu

II. Ý nghĩa, vai trò của môn học Lịch sử NN&PL

1. Ý nghĩa của Lịch sử nhà nước và pháp luật đối với sinh viên ngành Luật và đối với xã hội nói chung
2. Yêu cầu, phương pháp, phong cách nghiên cứu, học tập, khai thác, sử dụng tài liệu đối với môn học Lịch sử nhà nước và pháp luật
3. Nghiên cứu, kế thừa các yếu tố tích cực, tiến bộ của Lịch sử nhà nước và pháp luật trong xã hội hiện đại, liên hệ vào điều kiện Việt nam

LỊCH SỬ NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT THẾ GIỚI

NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT THẾ GIỚI THỜI CỔ ĐẠI

Chương 2: Nhà nước và pháp luật Phương Đông cổ đại

1. Nhà nước và pháp luật Ai Cập cổ đại
  - a. Quá trình hình thành và những đặc trưng cơ bản của nhà nước Ai Cập cổ đại
  - b. Pháp luật ở Ai Cập cổ đại
2. Nhà nước và pháp luật Lưỡng Hà cổ đại
  - a. Quá trình hình thành và những đặc trưng cơ bản của nhà nước Lưỡng Hà cổ đại
  - b. Pháp luật ở Lưỡng Hà cổ đại
    - Bộ luật Urnammu
    - Bộ luật Hammurabi
3. Nhà nước và pháp luật Ấn Độ cổ đại
  - a. Quá trình hình thành và những đặc trưng cơ bản của nhà nước Ấn Độ cổ đại
  - b. Pháp luật ở Ấn độ cổ đại (Bộ luật Manu)
4. Nhà nước và pháp luật Trung Quốc cổ đại
  - a. Quá trình hình thành và những đặc trưng cơ bản của nhà nước Trung Quốc cổ đại
  - b. Pháp luật ở Trung Quốc cổ đại

Chương 3: Nhà nước và pháp luật Phương Tây cổ đại

1. Nhà nước và pháp luật Hy Lạp cổ đại
  - a) Nhà nước Cộng hòa quý tộc chủ nô Xpác
  - b) Nhà nước Cộng hòa dân chủ chủ nô Aten
  - c) Pháp luật ở Hy Lạp cổ đại
2. Nhà nước và pháp luật La Mã cổ đại
  - a) Quá trình hình thành, các giai đoạn phát triển và tổ chức nhà nước La Mã cổ đại
  - b) Pháp luật La Mã
    - Luật La Mã thời kỳ đầu của nền Cộng hòa (Luật 12 bảng)
    - Luật La Mã thời kỳ cuối của nền Cộng hòa

Những đặc trưng cơ bản về lịch sử nhà nước và pháp luật thế giới thời cổ đại
Thảo luận

NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT THẾ GIỚI THỜI TRUNG ĐẠI

Chương 4 : Nhà nước và pháp luật Trung Quốc thời trung đại

1. Sự hình thành và phát triển chế độ phong kiến ở Trung Quốc
2. Tổ chức bộ máy nhà nước phong kiến Trung Quốc
3. Pháp luật phong kiến Trung Quốc

Chương 5. Nhà nước và pháp luật Tây Âu thời kì trung đại

1. Sự thiết lập nhà nước phong kiến ở Tây Âu
2. Trạng thái phong kiến phân quyền cát cứ
3. Chính quyền tự trị thành thị và cơ quan đại diện đẳng cấp
4. Quá trình xác lập chính thể quân chủ chuyên chế - thời kỳ suy vong của chế độ phong kiến
5. Pháp luật phong kiến Tây Âu

Những đặc trưng cơ bản về lịch sử nhà nước và pháp luật thế giới thời trung đại
Thảo luận

NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT THẾ GIỚI THỜI CẬN VÀ HIỆN ĐẠI

Chương 6: Nhà nước và pháp luật tư sản

1. Nhà nước và pháp luật tư sản thời kì cận đại
  - a. Nhà nước tư sản thời kỳ cận đại
    - Nhà nước quân chủ nghị viện Anh
    - Cộng hòa tổng thống Hợp chúng quốc Hoa Kỳ
    - Nhà nước Cộng hòa Pháp
    - Nhà nước quân chủ nghị viện Nhật Bản
  - b. Pháp luật tư sản thời kỳ cận đại
2. Nhà nước và pháp luật tư sản thời kì hiện đại (1945 đến nay)
  - a. Đặc điểm của nhà nước tư sản thời kì hiện đại
  - b. Pháp luật tư sản thời kì hiện đại

Chương 7. Nhà nước và pháp luật xã hội chủ nghĩa

- a. Công xã Paris năm 1871
  - b. Nhà nước và pháp luật xã hội chủ nghĩa Liên xô (1917-1991)
  - c. Nhà nước và pháp luật các nước Cộng hòa dân chủ nhân dân
- Những đặc trưng cơ bản về lịch sử nhà nước và pháp luật thế giới thời cận và hiện đại

Tổng kết về nhà nước và pháp luật thế giới

1. Những đặc trưng cơ bản, bài học kinh nghiệm, giá trị kế thừa về tổ chức nhà nước, xây dựng, thực thi pháp luật trong lịch sử thế giới
2. Đánh giá, dự báo xu hướng vận động và phát triển của nhà nước và pháp luật trong thế kỷ XXI

LỊCH SỬ NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT VIỆT NAM

NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT VIỆT NAM THỜI CỔ ĐẠI

Chương 8. Nhà nước và pháp luật Việt nam thời kỳ cổ đại

- I. Khái quát chung về Nhà nước và pháp luật Việt nam thời kỳ cổ đại
  1. Bối cảnh lịch sử
  2. Các giai đoạn chính của nhà nước pháp luật thời cổ đại
- II. Sự hình thành nhà nước Văn Lang – Âu lạc
  1. Nhà nước Văn Lang thời các vua Hùng
  2. Nhà nước thời Âu lạc thời An Dương Vương
  3. Pháp luật thời kỳ nhà nước Văn Lang – Âu lạc
- III. Nhà nước và pháp luật Việt Nam thời bắc thuộc
  1. Bối cảnh lịch sử
  2. Tổ chức chính quyền đô hộ thời Bắc thuộc
  3. Pháp luật thời Bắc thuộc

NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT VIỆT NAM THỜI TRUNG ĐẠI

Chương 9. Nhà nước và pháp luật thời Ngô – Đinh – Tiền Lê, Lý - Trần - Hồ

- I. Tổng quan về nhà nước và pháp luật Việt nam thời kỳ trung đại
    1. Phân kỳ các giai đoạn chính về Nhà nước và pháp luật Việt nam thời kỳ trung đại
    2. Bối cảnh chính trị, kinh tế, tư tưởng, văn hóa, xã hội của Nhà nước và pháp luật Việt nam thời kỳ trung đại
      - a. Bối cảnh lịch sử, chính trị
      - b. Cơ sở kinh tế
      - c. Cơ sở xã hội
      - d. Cơ sở tư tưởng và sự ảnh hưởng đến chính sách, pháp luật của các nhà nước
  - II. Những đặc trưng cơ bản về tổ chức bộ máy nhà nước thời trung đại ở Việt nam
  - III. Những đặc trưng cơ bản về pháp luật thời trung đại ở Việt nam
  - IV. Nhà nước và pháp luật thời Ngô – Đinh – Tiền Lê
    1. Bối cảnh chính trị, kinh tế, tư tưởng, văn hóa, xã hội
    2. Tổ chức nhà nước thời Ngô – Đinh – Tiền Lê
    3. Tính chất của mô hình tổ chức nhà nước
    4. Tổ chức chính quyền trung ương
    5. Tổ chức chính quyền địa phương
    6. Khái quát về pháp luật thời Ngô – Đinh – Tiền Lê
  - V. Nhà nước và pháp luật thời Lý – Trần – Hồ
    1. Bối cảnh chính trị, kinh tế, tư tưởng, văn hóa, xã hội
    2. Tổ chức nhà nước
    3. Tính chất của mô hình tổ chức nhà nước
    4. Tổ chức chính quyền trung ương
    5. Tổ chức chính quyền địa phương
    6. Khái quát pháp luật thời Lý - Trần - Hồ
- .Nguồn pháp luật

- Đặc trưng cơ bản của pháp luật trong lĩnh vực hình sự, dân sự, hôn nhân và gia đình

Chương 10. Nhà nước và pháp luật thời Hậu Lê (6 GTC)

I. Bối cảnh chính trị, kinh tế, tư tưởng, văn hóa, xã hội

II. Tổ chức nhà nước thời Hậu Lê

1. Tính chất của mô hình tổ chức nhà nước
2. Tổ chức chính quyền trung ương
3. Tổ chức chính quyền địa phương
4. Quan chế

III. Những đặc trưng cơ bản về quản lý làng xã

IV. Pháp luật thời Hậu Lê

1. Khái quát hệ thống pháp luật thời Hậu Lê
2. Đặc trưng cơ bản của pháp luật thời Hậu Lê

V. Quốc triều hình luật

1. Sự hình thành, cơ cấu, phạm vi điều chỉnh của Quốc triều hình luật
2. Cơ sở tư tưởng, chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội của QTHL
3. Các nguyên tắc cơ bản và đặc điểm cơ bản về các chế định của Bộ Luật Hồng đức
4. Quan chế trong QTHL
5. Bảo vệ quyền lợi các nhóm xã hội yếu thế trong QTHL
6. Chính sách ruộng đất, nông nghiệp, nông dân trong QTHL
7. Đặc trưng cơ bản của chế định dân sự, hôn nhân và gia đình trong QTHL
8. Đặc trưng cơ bản về chính sách hình sự, tố tụng hình sự trong QTHL.
9. Kỹ thuật pháp lý trong QTHL

VI. Quốc triều khám tụng điều lệ

1. Tổng quan về Quốc triều khám tụng điều lệ
2. Nội dung cơ bản của Quốc triều khám tụng điều lệ

VIII. Kế thừa giá trị tiến bộ, nhân văn về nhà nước, pháp luật thời Hậu Lê trong quá trình xây dựng Nhà nước pháp quyền, hội nhập ở nước ta hiện nay

1. Phương pháp tiếp cận vấn đề
2. Kế thừa trong một số lĩnh vực tổ chức, hoạt động của nhà nước, quan chế
3. Kế thừa trong lĩnh vực pháp luật, quản lý cộng đồng, áp dụng các loại nguồn pháp luật

Chương 11. 1 GTC

Nhà nước và pháp luật từ thế kỷ XVI - XVIII

I. Khái quát bối cảnh lịch sử

II. Hệ thống chính quyền “Lưỡng đầu” Lê – Trịnh ở Đàng ngoài

III. Hệ thống pháp luật thời Lê - Trịnh

IV. Tổ chức chính quyền và pháp luật của các chúa Nguyễn ở Đàng Trong

V. Tổ chức chính quyền và pháp luật triều đại Quang Trung

Chương 12. 2 GTC

Nhà nước và pháp luật thời Nguyễn

I. Tổng quan chung về nhà nước triều Nguyễn

1. Mô hình tổ chức nhà nước

2. Tổ chức chính quyền trung ương
3. Tổ chức chính quyền địa phương
- II. Pháp luật triều Nguyễn
  1. Nguồn pháp luật
  2. Đặc trưng cơ bản
- III. Bộ Hoàng Việt luật lệ (Bộ luật Gia Long)
  1. Giới thiệu tổng quan
  2. Phạm vi điều chỉnh, cơ cấu
  3. Những đặc điểm cơ bản về kỹ thuật pháp lý
  4. Các loại nguồn pháp luật, án lệ
  5. Nội dung các chế định cơ bản
  6. Đặc trưng cơ bản của chế định dân sự trong HVLL
  7. Đặc trưng cơ bản của chế định hôn nhân và gia đình trong HVLL
  8. Đặc trưng cơ bản về chính sách hình sự, tổ tụng hình sự trong HVLL

NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT VIỆT NAM THỜI CẬN – HIỆN ĐẠI

Chương 13. Nhà nước và pháp luật Việt Nam thời Pháp thuộc

- I. Bối cảnh chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội
- II. Việt Nam trong mô hình Liên bang Đông dương thuộc Pháp
- III. Bộ máy cai trị ở Bắc kỳ (Tonquin)
- IV. Bộ máy cai trị ở Trung kỳ (Annam)
- V. Bộ máy cai trị ở Nam kỳ (Cochinchine)
- VI. Khái quát về chính quyền triều Nguyễn trong thời Pháp thuộc
- VII. Pháp luật thời thuộc Pháp
  1. Nguồn luật pháp luật
  2. Khái quát về Bộ dân luật Bắc Kỳ
  3. Khái quát về Bộ hình luật Trung kỳ
- VIII. Hệ thống tòa án thời Pháp thuộc
  1. Hệ thống các tòa án Pháp ở Việt nam
  2. Hệ thống tòa án Nam Triều
- IX. Khái quát về sự ảnh hưởng của văn hóa pháp luật Pháp đến văn hóa pháp luật Việt nam

Chương 14.

Nhà nước và pháp luật Việt Nam giai đoạn từ năm 1945 đến nay

- I. Sự ra đời của nhà nước Việt nam dân chủ Cộng hòa
- II. Tổ chức bộ máy nhà nước
- III. Hiến pháp năm 1946
  1. Bối cảnh ra đời
  2. Bản chất, cơ cấu và các nguyên tắc cơ bản
  3. Tổ chức quyền lực nhà nước
  4. Quyền, nghĩa vụ cá nhân, công dân
  5. Giá trị kế thừa Hiến pháp năm 1946 trong quá trình xây dựng nhà nước pháp quyền ở nước ta hiện nay

IV. Nhà nước và pháp luật giai đoạn từ 1946- 1954

1. Những đặc điểm cơ bản về tổ chức nhà nước
2. Những đặc điểm cơ bản về hệ thống pháp luật

VII. Nhà nước và pháp luật giai đoạn từ 1954- 1975

1. Những đặc điểm cơ bản về tổ chức nhà nước
2. Những đặc điểm cơ bản về hệ thống pháp luật

VIII. Nhà nước và pháp luật giai đoạn từ năm 1975 đến nay

1. Sự thành lập nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt nam
2. Chính sách kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội
3. Tổ chức bộ máy nhà nước giai đoạn từ 1975 đến trước Đổi mới
4. Pháp luật giai đoạn từ năm 1975 đến trước Đổi mới

1. Khái quát hệ thống pháp luật

2. Hiến pháp năm 1980: bản chất, đặc điểm, nguyên tắc tổ chức quyền lực nhà nước, quyền nghĩa vụ cơ bản của công dân

IX. Nhà nước và pháp luật thời kỳ Đổi mới

1. Bối cảnh, đường lối chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội
2. Cải cách bộ máy nhà nước
3. Cải cách pháp luật
4. Hiến pháp 1992

X. Hiến pháp năm 1992 sửa đổi

1. Bối cảnh sửa đổi Hiến pháp 1992
2. Những điểm mới trong nội dung Hiến pháp năm 1992 sửa đổi
3. Ý nghĩa chính trị, pháp lý, xã hội của Hiến pháp năm 1992 sửa đổi

6. THỜI LƯỢNG DÀNH CHO MÔN HỌC

Môn học gồm 45 giờ tín chỉ (39 GTC lý thuyết; Thực hành: 0, Tự học: 06)

7. Hình thức tổ chức dạy học

7.1 Lịch trình chung:

Nội dung	Hình thức tổ chức dạy học môn học					Tổng
	Lên lớp			Thực hành Học nhóm	Tự học	
	Lý thuyết	Bài tập	Thảo luận			
Nội dung 1	3					
Nội dung 2	2				1	
Nội dung 3	2.5					
Nội dung 4	2				1	
Nội dung 5	3					
Nội dung 6	3				1	
Nội dung 7	2					
Nội dung 8	2					
Nội dung 9	4					

Nội dung 10	2				1	
Nội dung 11	3					
Nội dung 12	2				1	
Nội dung 13	2					
Nội dung 14	1.5				1	
Nội dung 15	2					
Tổng	39				6	45

7.2. Lịch trình cụ thể:

Môn học có 3 tín chỉ (45 giờ tín chỉ, trong đó có 39 giờ tín chỉ lý thuyết (bao gồm thảo luận), 6 giờ tín chỉ tự học có hướng dẫn, có kiểm tra đánh giá

Tuần 1 - Nội dung 1: Đối tượng, phạm vi và phương pháp nghiên cứu lịch sử nhà nước và pháp luật, ý nghĩa, vai trò của môn học Lịch sử NN&PL; Nhà nước và pháp luật Phương Đông cổ đại. (LT: 3; TH: 0)

Tuần 2 - Nội dung 2: Nhà nước và pháp luật Phương Đông cổ đại (tiếp theo), Nhà nước và pháp luật Phương Tây cổ đại (LT: 2 ; TH: 1)

Tuần 3 - Nội dung 3: Nhà nước và pháp luật Phương Tây cổ đại (tiếp theo) (LT: 2.5; TH: 0)

Tuần 4 - Nội dung 4: Nhà nước và pháp luật Trung Quốc thời trung đại (LT: 2; TH: 1)

Tuần 5 - Nội dung 5: Nhà nước và pháp luật Tây Âu thời kì trung đại (LT: 3; TH: 0)

Tuần 6 - Nội dung 6: Nhà nước và pháp luật tư sản (LT: 3; TH: 1)

Tuần 7 - Nội dung 7: Nhà nước và pháp luật tư sản (tiếp theo) (LT: 2; TH: 0)

Tuần 8 - Nội dung 8: Nhà nước và pháp luật xã hội chủ nghĩa (LT: 2; TH: 0)

Tuần 9 - Nội dung 9: Nhà nước và pháp luật Việt nam thời kỳ cổ đại, Nhà nước và pháp luật thời Ngô – Đinh – Tiên Lê - Lý - Trần – Hồ (LT: 4; TH: 0)

Tuần 10 - Nội dung 10: Nhà nước và pháp luật thời Hậu Lê (LT: 2 ; TH: 1)

Tuần 11 - Nội dung 11: Nhà nước và pháp luật thời Hậu Lê (tiếp theo) (LT: 3 ; TH: 0)

Tuần 12 - Nội dung 12: Nhà nước và pháp luật từ thế kỷ XVI - XVIII , Nhà nước và pháp luật thời Nguyễn (LT: 2; TH:1)

Tuần 13 - Nội dung 13: Nhà nước và pháp luật Việt Nam thời pháp thuộc (LT: 2; TH: 0)

Tuần 14 - Nội dung 14: Nhà nước và pháp luật Việt nam từ năm 1945 đến hiện nay (LT: 1.5; TH: 1)

Tuần 15 - Nội dung 15: Nhà nước và pháp luật Việt nam từ năm 1945 đến hiện nay (tiếp theo) (LT: 2; TH: 0)

Tuần 1

Giới thiệu đề cương và giảng bài mở đầu

Hình thức tổ chức dạy học	Thời gian, địa điểm	Nội dung chính	Yêu cầu sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
Lý thuyết (3 giờ tín chỉ)	Giảng đường	1. Giới thiệu đề cương và tổng quan môn học. 2. Chia nhóm học tập. 3. Trình bày bài mở đầu của môn học Lịch sử nhà nước và pháp luật gồm: - Đối tượng nghiên cứu của	1. Ghi chép nhiệm vụ tuần sau. 2. Chọn bài tập lớn (tiểu luận môn học) 3. Đọc các tài liệu: - Đọc tài liệu bắt buộc (các phần có liên	

		khoa học, môn học LSNNPL - Phạm vi nghiên cứu - Phương pháp nghiên cứu - Ý nghĩa của khoa học, môn học LSNNPL	<i>quan</i>): 1,2. - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>): Xem trong danh mục học liệu.	
Tự học, tự nghiên cứu	Thư viện	Tự nghiên cứu trước các vấn đề như: 1. Đối tượng nghiên cứu, phạm vi nghiên cứu của môn học lịch sử nhà nước và pháp luật ; 2. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu cụ thể lịch sử nhà nước và pháp luật; 3. Tình hình nghiên cứu và ý nghĩa của môn học lịch sử nhà nước và pháp luật	Đọc các tài liệu: - Đọc tài liệu bắt buộc (<i>các phần có liên quan</i>): 1,2. - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>): Xem trong danh mục học liệu.	
Tư vấn		Tư vấn về môn học	Chuẩn bị câu hỏi	

Tuần 2

Nhà nước và pháp luật Phương Đông thời kỳ cổ đại

Hình thức tổ chức dạy học	Thời gian, địa điểm	Nội dung chính	Yêu cầu sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
Lý thuyết (2 giờ tín chỉ)	Giảng đường	1. Nhà nước Phương Đông thời kỳ cổ đại (Ai Cập, Lưỡng Hà, Ấn Độ, Trung Quốc cổ đại). 2. Pháp luật Phương Đông thời kỳ cổ đại (Bộ luật Urnammu, Bộ luật Hammurabi, Bộ luật Manu...)	1. Ghi chép nhiệm vụ tuần sau. 2. Đọc các tài liệu: - Đọc tài liệu bắt buộc (<i>các phần có liên quan</i>): 1,2 - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>): Xem trong danh mục học liệu.	
Các hình thức khác		Đặt câu hỏi cho sinh viên trả lời, tranh luận sau đó giáo viên kết luận.		
Tự học, tự nghiên cứu (1 giờ tín chỉ)	Thư viện	Tự nghiên cứu ở nhà trả lời trước các vấn đề sau: - Những tiền đề kinh tế – xã hội dẫn đến sự tan rã của công xã nguyên thủy và sự ra đời của nhà nước và pháp luật. - Cơ sở kinh tế – xã hội của sự ra đời, tồn tại và phát triển của nhà	Đọc các tài liệu: - Đọc tài liệu bắt buộc (<i>các phần có liên quan</i>): 1,2 - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>): Xem trong danh mục học liệu.	

		<p>nước Phương Đông cổ đại.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Những nội dung và giá trị cơ bản của Bộ luật Urnammu, Bộ luật Hammurabi. - Những điểm tương đồng và khác biệt giữa Bộ luật Hammurabi (Lưỡng Hà cổ đại) và Bộ luật Manu (Ấn Độ cổ đại)? 		
Kiểm tra, đánh giá		Kiểm tra phần tự học của sinh viên thông qua việc gọi sinh viên trả lời hoặc trình bày những nội dung đã chuẩn bị.		
Tư vấn		Tư vấn cho sinh viên phương pháp học của môn học; phương pháp đọc tài liệu và chuẩn bị bài ở nhà; Cách trình bày vấn đề và tranh luận; Cách tổng hợp vấn đề và viết tóm tắt.		

Tuần 3

Nhà nước và pháp luật Phương Tây thời kỳ cổ đại

Hình thức tổ chức dạy học	Thời gian, địa điểm	Nội dung chính	Yêu cầu sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
Lý thuyết (2.5 giờ tín chỉ)	Giảng đường	<p>1. Nhà nước Hy Lạp cổ đại;</p> <p>2. Nhà nước và pháp luật La Mã cổ đại;</p>	<p>1. Ghi chép nhiệm vụ tuần sau.</p> <p>2. Đọc các tài liệu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đọc tài liệu bắt buộc (<i>các phần có liên quan</i>): 1; 2 - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>): Xem trong danh mục học liệu. 	
Tự học, tự nghiên cứu	Thư viện	<p>Sinh viên cần tự học và làm rõ các vấn đề sau :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nhận xét tính chất dân chủ của nhà nước Aten. - Trình bày những nét cơ bản về quá trình dân chủ hoá nhà nước Aten (qua 3 cuộc cải cách của Xôlông, Clixten, Pêriclét). - So sánh và chỉ ra những nét khác biệt cơ bản giữa nhà nước Xpác và nhà nước Aten (Hy Lạp cổ đại). 	<p>Đọc các tài liệu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đọc tài liệu bắt buộc (<i>các phần có liên quan</i>): 1; 2 - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>): Xem trong danh mục học liệu. 	

Kiểm tra, đánh giá		Kiểm tra phần tự học của sinh viên thông qua việc gọi sinh viên trả lời hoặc trình bày những nội dung đã chuẩn bị.		
Tư vấn		Tư vấn cho sinh viên phương pháp học của môn học; phương pháp đọc tài liệu và chuẩn bị bài ở nhà; Cách trình bày vấn đề và tranh luận; Cách tổng hợp vấn đề và viết tóm tắt.		

Tuần 4

Sinh viên tự học có hướng dẫn tại thư viện, thảo luận

Hình thức tổ chức dạy học	Thời gian, địa điểm	Nội dung chính	Yêu cầu sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
Tự học, tự nghiên cứu (2 giờ tín chỉ)	Thư viện	Sinh viên tự nghiên cứu trả lời các nội dung sau: 1. Đặc trưng cơ bản của nhà nước Phương Đông thời kỳ cổ đại 2. Những đặc trưng cơ bản của pháp luật Phương Đông cổ đại 3. Đặc trưng cơ bản của nhà nước và pháp luật Phương Tây thời kỳ cổ đại 4. Qui luật chung và những nét đặc thù về sự ra đời nhà nước ở Phương Đông và Phương Tây thời kỳ cổ đại.	Bước 1: Sinh viên tìm tài liệu, nghiên cứu kỹ tài liệu Đọc các tài liệu: - Đọc tài liệu bắt buộc (<i>các phần có liên quan</i>): 1; 2 - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>): Xem trong danh mục học liệu. Bước 2: Làm các bài tập giáo viên phân công	
Thảo luận		Giáo viên chữa bài tập đã giao cho sinh viên chuẩn bị từ các tuần trước. Giáo viên tiếp tục đưa ra những nội dung mới trực tiếp trên lớp để thảo luận.	Đọc các tài liệu: - Đọc tài liệu bắt buộc (<i>các phần có liên quan</i>): 1; 2 - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>).	
Kiểm tra, đánh giá		Sinh viên nộp lại thu hoạch cho giáo viên ngay sau khi kết thúc giờ học. Giáo viên sẽ đánh giá dựa trên kết quả của sinh viên và chữa bài vào tuần thảo luận sau.		

Tuần 5

Nhà nước và pháp luật thế giới thời kỳ trung đại

Hình thức tổ chức dạy học	Thời gian, địa điểm	Nội dung chính	Yêu cầu sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
Lý thuyết (3 giờ tín chỉ)	Giảng đường	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cơ sở hình thành và những chính sách cải cách qua những giai đoạn phát triển chính của chế độ phong kiến Trung Quốc; 2. Những đặc trưng cơ bản của nhà nước phong kiến Trung Quốc; 3. Những đặc trưng cơ bản của pháp luật phong kiến Trung Quốc. 4. Quá trình thiết lập nhà nước phong kiến ở Tây Âu; 5. Đặc trưng của trạng thái phân quyền cát cứ ở Tây Âu; 6. Nguyên nhân dẫn đến sự xác lập chính thể quân chủ chuyên chế ở Tây Âu. 7. Cơ sở hình thành chính quyền tự trị thành thị và cơ quan đại diện đẳng cấp. 8. Đặc điểm của pháp luật phong kiến Tây Âu.	Đọc các tài liệu: - Đọc tài liệu bắt buộc (<i>các phần có liên quan</i>): 1; 2 - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>): Xem trong danh mục học liệu.	
Tự học, tự nghiên cứu (Có kiểm tra đánh giá)	Thư viện	Đọc tài liệu và chuẩn bị các vấn đề sau : <ol style="list-style-type: none"> 1. Vẽ biểu đồ làm rõ ba giai đoạn phát triển cơ bản của nhà nước và pháp luật phong kiến Tây Âu. 2. Trình bày những điều kiện kinh tế – xã hội của sự ra đời và tồn tại nền quân chủ phân quyền cát cứ (từ thế kỷ IX đến thế kỷ XIV) ở Tây Âu thời kỳ phong kiến. 3. Trạng thái cát cứ ở Tây Âu thời kỳ phong kiến có ảnh hưởng như thế nào đến tổ chức bộ máy nhà nước? 4. Phân tích những điều kiện kinh tế – xã hội dẫn đến sự xác lập nền quân chủ chuyên chế ở Tây Âu phong kiến. 5. Phân tích những điều kiện kinh tế – xã hội dẫn đến sự xuất hiện chế độ tự trị của các thành thị ở Tây Âu trong thời kỳ phong kiến. 6. Trình bày những điều kiện kinh	Đọc các tài liệu: - Đọc tài liệu bắt buộc (<i>các phần có liên quan</i>): 1; 2 - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>): Xem trong danh mục học liệu.	

		tế – xã hội dẫn tới sự xác lập nền quân chủ đại diện đẳng cấp phong kiến ở Tây Âu. 7. Phân tích tính đặc quyền và sự ảnh hưởng của tôn giáo trong pháp luật phong kiến Tây Âu.		
Kiểm tra, đánh giá		Kiểm tra việc chuẩn bị bài của sinh viên thông qua việc phát biểu của sinh viên ở trên lớp, qua việc chữa bài tập tại lớp.		

Tuần 6

Nhà nước và pháp luật thế giới thời cận và hiện đại

Phần 1: Nhà nước và pháp luật tư sản

Hình thức tổ chức dạy học	Thời gian, địa điểm	Nội dung chính	Yêu cầu sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
Lý thuyết (3 giờ tín chỉ)	Giảng đường	1. Cách mạng tư sản Anh và sự ra đời nhà nước quân chủ đại nghị Anh; Hiến pháp bất thành văn và tổ chức bộ máy nhà nước tư sản Anh; 2. Cách mạng tư sản Mỹ; Hiến pháp 1787 và tổ chức bộ máy nhà nước tư sản Mỹ 3. Diễn biến Cách mạng tư sản Pháp và tổ chức nhà nước tư sản Pháp sau cách mạng; 4. Cách mạng tư sản Nhật Bản và tổ chức nhà nước tư sản Nhật Bản. 5. Hai hệ thống chính của pháp luật tư sản; Những chế định pháp luật thời kì CNTB tự do cạnh tranh. 6. Những thay đổi cơ bản của nhà nước tư sản thời kỳ CNTB hiện đại.	Đọc các tài liệu: - Đọc tài liệu bắt buộc (<i>các phần có liên quan</i>): 1; 2 - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>): Xem trong danh mục học liệu.	
Tự học, tự nghiên cứu, thảo luận (1 giờ tín chỉ)		Chuẩn bị trước các câu hỏi sau: 1. Nêu nhận xét về mối liên hệ giữa tương quan lực lượng trong cách mạng tư sản và hình thức chính thể của nhà nước tư sản thời kỳ sau cách mạng tư sản. 2. Từ góc độ lịch sử, hãy lý giải sự ra đời và tồn tại hình thức nhà nước quân chủ đại nghị tư sản ở nước Anh trong thời kỳ CNTB tự do cạnh tranh. 3. Từ góc độ lịch sử và luật pháp hãy lý giải tình trạng “không có hiến	Đọc các tài liệu: - Đọc tài liệu bắt buộc (<i>các phần có liên quan</i>): 1; 2 - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>): Xem trong danh mục học liệu.	

		<p>pháp thành văn” ở nhà nước Anh tư sản.</p> <p>4. Đặc điểm của Hiến pháp bất thành văn ở Anh thời kỳ chủ nghĩa tư bản tự do cạnh tranh.</p> <p>5. Nội dung và ý nghĩa của Hiến pháp tư sản Mỹ 1787?</p> <p>6. Cơ cấu tổ chức bộ máy nhà nước tư sản Mỹ thời kỳ sau cách mạng tư sản.</p> <p>7. Lý giải nguyên nhân nhà nước Mỹ tổ chức theo chính thể Cộng hoà Tổng thống?</p> <p>8. Nêu cơ cấu tổ chức bộ máy nhà nước tư sản Mỹ. Xác định hình thức chính thể của Nhà nước tư sản Mỹ.</p> <p>9. Sự áp dụng học thuyết tam quyền phân lập và tổ chức theo cơ chế kìm chế - đối trọng trong bộ máy nhà nước tư sản Mỹ.</p> <p>10. Phân tích tính độc lập của tư pháp trong bộ máy nhà nước tư sản Mỹ</p> <p>11. Hãy chỉ ra sự khác biệt giữa tính chất của Cách mạng tư sản Anh và Cách mạng tư sản Nhật Bản?</p> <p>12. Hãy chỉ ra sự khác biệt giữa nhà nước tư sản Anh và nhà nước tư sản Nhật Bản thời kỳ sau cách mạng tư sản. Lý giải sự khác biệt đó bằng hoàn cảnh lịch sử cụ thể.</p> <p>13. Đặc trưng của nhà nước tư sản trong thời kỳ CNTB tự do cạnh tranh.</p> <p>14. Những điểm khác nhau cơ bản giữa hai hệ thống chính của pháp luật tư sản trong thời kỳ CNTB tự do cạnh tranh.</p> <p>15. Hãy chỉ rõ nội dung cốt lõi của Hiến pháp tư sản thời kỳ CNTB tự do cạnh tranh và phân tích tính lịch sử của nội dung đó.</p> <p>16. Những điểm mới của pháp luật tư sản qua các lĩnh vực luật hiến pháp, luật hình sự, luật dân sự, luật tố tụng trong thời kỳ chủ nghĩa tư bản tự do cạnh tranh.</p>		
--	--	---	--	--

Kiểm tra, đánh giá		Kiểm tra việc chuẩn bị bài của sinh viên thông qua việc phát biểu của sinh viên ở trên lớp, qua việc chữa bài tập tại lớp.		
---------------------------	--	--	--	--

Tuần 7
Tự học, thảo luận

Hình thức tổ chức dạy học	Thời gian, địa điểm	Nội dung chính	Yêu cầu sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
Thảo luận (2 giờ tín chỉ)	Giảng đường	<ol style="list-style-type: none"> 1. Giáo viên chữa bài tập đã giao cho sinh viên chuẩn bị từ các tuần trước; 2. Giáo viên tiếp tục đưa ra những nội dung mới trực tiếp trên lớp để thảo luận ; 	Đọc các tài liệu: - Đọc tài liệu bắt buộc (<i>các phần có liên quan</i>): 1; 2 - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>): Xem trong danh mục học liệu.	
Tự học, tự nghiên cứu (Có kiểm tra đánh giá)	Thư viện	Tự nghiên cứu các vấn đề sau: <ol style="list-style-type: none"> 1. Đặc điểm nhà nước và pháp luật Công xã Paris, bài học kinh nghiệm. 2. Đánh giá ảnh hưởng của cuộc cách mạng XHCN tháng 10 Nga đối với đời sống nhà nước và pháp luật thế giới. 3. Nêu đặc điểm của hình thức nhà nước Cộng hoà Xô Viết 4. Nêu đặc điểm của hệ thống pháp luật Xô Viết. 5. Đặc điểm của hình thức nhà nước Cộng hoà dân chủ nhân dân sau chiến tranh thế giới thứ hai 6. Nêu đặc điểm của hệ thống pháp luật các nước Cộng hoà dân chủ nhân dân sau chiến tranh thế giới thứ hai. 7. So sánh hai hệ thống cơ bản của pháp luật XHCN : hệ thống pháp luật Xô Viết và hệ thống pháp luật các nước Cộng hoà dân chủ nhân dân sau chiến tranh thế giới thứ hai. 8. Nhận xét về đặc điểm, xu hướng vận động của nhà nước và pháp luật từ năm 1991 đến nay. 	Đọc các tài liệu: - Đọc tài liệu bắt buộc (<i>các phần có liên quan</i>): 1; 2 - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>): Xem trong danh mục học liệu.	
Kiểm tra, đánh giá		Kiểm tra phần chuẩn bị bài của sinh viên qua việc đặt câu hỏi, yêu cầu sinh viên trả lời		

Tuần 8

Nhà nước và pháp luật thế giới thời cận và hiện đại

Phần 2: Nhà nước và pháp luật xã hội chủ nghĩa

Hình thức tổ chức dạy học	Thời gian, địa điểm	Nội dung chính	Yêu cầu sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
Lý thuyết (2 giờ tín chỉ)	Giảng đường	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nguyên nhân bùng nổ cách mạng vô sản và sự thành lập nhà nước Công xã Paris; 2. Tổ chức chính quyền và tình hình pháp luật của Công xã Paris; 3. Nguyên nhân thất bại và bài học lịch sử của Công xã Paris; 4. Cách mạng Tháng 10 Nga và ý nghĩa lịch sử; 5. Nhà nước và pháp luật liên bang XHCN Xô Viết; 6. Quá trình ra đời và phát triển của các nhà nước Cộng hòa dân chủ nhân dân sau chiến tranh thế giới thứ II.	Đọc các tài liệu: - Đọc tài liệu bắt buộc (<i>các phần có liên quan</i>): 1; 2 - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>): Xem trong danh mục học liệu.	
Tự học, tự nghiên cứu	Thư viện	Sinh viên tự nghiên cứu trước các nội dung sau: <ol style="list-style-type: none"> 1. Đặc điểm nhà nước và pháp luật Công xã Paris, bài học kinh nghiệm. 2. Đánh giá ảnh hưởng của cuộc cách mạng XHCN tháng 10 Nga đối với đời sống nhà nước và pháp luật thế giới. 3. Nêu đặc điểm của hình thức nhà nước Cộng hòa Xô Viết 4. Nêu đặc điểm của hệ thống pháp luật Xô Viết. 5. Đặc điểm của hình thức nhà nước Cộng hòa dân chủ nhân dân sau chiến tranh thế giới thứ hai 6. Nêu đặc điểm của hệ thống pháp luật các nước Cộng hòa dân chủ nhân dân sau chiến tranh thế giới thứ hai	Đọc các tài liệu: - Đọc tài liệu bắt buộc (<i>các phần có liên quan</i>): 1; 2 - Tài liệu khác (<i>các phần có liên quan</i>): Xem trong danh mục học liệu.	
Kiểm tra, đánh giá		Kiểm tra phần chuẩn bị bài của sinh viên qua việc đặt câu hỏi, yêu cầu sinh viên trả lời		

**Tuần 9, chương 8, Nhà nước và pháp luật Việt nam thời kỳ cổ đại và
Nhà nước và pháp luật thời Ngô – Đinh – Tiền Lê - Lý - Trần - Hồ (4 GTC)**

Hình thức tổ chức dạy học	Thời gian, địa điểm	Nội dung	Sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
Lý thuyết (1 giờ tín chỉ)	Giảng đường	<p>1. Tổng quan về nhà nước và PL VN thời cổ đại: bối cảnh lịch sử, các giai đoạn chủ yếu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sự hình thành các nhà nước đầu tiên - Khái quát tình hình PL VN thời cổ đại - Đặc trưng các mô hình cai trị Trung hoa ở VN thời Bắc thuộc - Bối cảnh chính trị, kinh tế, tư tưởng, văn hóa, xã hội của Nhà nước và pháp luật Việt nam thời kỳ trung đại - Những đặc trưng cơ bản về tổ chức bộ máy nhà nước thời trung đại ở Việt nam - Những đặc trưng cơ bản về pháp luật thời trung đại ở Việt nam - Bối cảnh chính trị, kinh tế, tư tưởng, văn hóa, xã hội thời Ngô – Đinh – Tiền Lê - Tổ chức nhà nước thời Ngô – Đinh – Tiền Lê - Tính chất của mô hình tổ chức nhà nước - Tổ chức chính quyền trung ương - Tổ chức chính quyền địa phương - Khái quát về pháp luật thời Ngô – Đinh – Tiền Lê - Nhà nước và pháp luật thời Lý – Trần – Hồ - Bối cảnh chính trị, kinh tế, tư tưởng, văn hóa, xã hội - Tổ chức nhà nước - Tổ chức chính quyền trung ương - Tổ chức chính quyền địa phương - Khái quát pháp luật thời Lý Trần - Hồ: nguồn pháp luật - Đặc trưng cơ bản của pháp luật trong lĩnh vực hình sự, dân sự, hôn nhân và gia 	<p>Đọc tài liệu bắt buộc 1 (các phần có liên quan)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tài liệu tham khảo khác theo yêu cầu của giảng viên - Theo các vấn đề cơ bản do GV cung cấp 	

Tuần 10: Chương 10. Nhà nước và pháp luật thời Hậu Lê (3 GTC)

Hình thức tổ chức dạy học	Thời gian, địa điểm	Nội dung	Sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
Lý thuyết 2 giờ tín chỉ)	Giảng đường	<ul style="list-style-type: none"> - Bối cảnh chính trị, kinh tế, tư tưởng, văn hóa, xã hội - Tổ chức nhà nước thời Hậu Lê: - Tính chất của mô hình tổ chức nhà nước - Tổ chức chính quyền trung ương - Tổ chức chính quyền địa phương - Quan chế - Những đặc trưng cơ bản về quản lý làng xã - Pháp luật thời Hậu Lê - Khái quát hệ thống pháp luật thời Hậu Lê - Đặc trưng cơ bản của pháp luật thời Hậu Lê 	<ul style="list-style-type: none"> Đọc tài liệu bắt buộc 1 (<i>các phần có liên quan</i>) - Tài liệu tham khảo khác theo yêu cầu của giảng viên - Theo các vấn đề cơ bản do GV cung cấp 	

Tuần 11: Chương 10 (tiếp theo) Nhà nước và pháp luật thời Hậu Lê (3 GTC)

Hình thức tổ chức dạy học	Thời gian, địa điểm	Nội dung	Sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
Lý thuyết (3 giờ tín chỉ)	Giảng đường	<ul style="list-style-type: none"> - Quốc triều hình luật - Sự hình thành, cơ cấu, phạm vi điều chỉnh của Quốc triều hình luật - Cơ sở tư tưởng, chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội của QTHL - Các nguyên tắc cơ bản và đặc điểm cơ bản về các chế định của Bộ Luật Hồng đức - Quan chế trong QTHL - Bảo vệ quyền lợi các nhóm xã hội yếu thế trong QTHL - Chính sách ruộng đất, nông nghiệp, nông dân trong QTHL - Đặc trưng cơ bản của chế định dân sự, hôn nhân và gia đình trong QTHL - Đặc trưng cơ bản về chính sách hình sự, tố tụng hình sự trong QTHL. - Kỹ thuật pháp lý trong QTHL - Quốc triều khám tụng điều lệ - Tổng quan về Quốc triều khám tụng điều lệ - Nội dung cơ bản của Quốc triều khám tụng điều lệ 	<ul style="list-style-type: none"> Đọc tài liệu bắt buộc 1 (<i>các phần có liên quan</i>) - Tài liệu tham khảo khác theo yêu cầu của giảng viên - Theo các vấn đề cơ bản do GV cung cấp 	

		- Kế thừa giá trị tiến bộ, nhân văn về nhà nước, pháp luật thời Hậu Lê trong quá trình xây dựng Nhà nước pháp quyền, hội nhập ở nước ta hiện nay		
--	--	--	--	--

Tuần 12: Chương 11 & chương 12: 3 GTC
Nhà nước và pháp luật từ thế kỷ XVI - XVIII, Nhà nước và pháp luật thời Nguyễn

Hình thức tổ chức dạy học	Thời gian, địa điểm	Nội dung	Sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
Lý thuyết 2 giờ tín chỉ)	Giảng đường	<ul style="list-style-type: none"> - Hệ thống chính quyền “Lưỡng đầu” Lê – Trịnh ở Đàng ngoài - Hệ thống pháp luật thời Lê - Trịnh - Tổ chức chính quyền và pháp luật của các chúa Nguyễn ở Đàng Trong - Tổ chức chính quyền và pháp luật triều đại Quang Trung - Tổng quan chung về nhà nước triều Nguyễn: - Mô hình tổ chức nhà nước - Tổ chức chính quyền trung ương - Tổ chức chính quyền địa phương - Pháp luật triều Nguyễn <p>Nguồn pháp luật Đặc trưng cơ bản</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nội dung cơ bản của Bộ Hoàng Việt luật lệ (Bộ luật Gia Long): - Phạm vi điều chỉnh, cơ cấu - Những đặc điểm cơ bản về kỹ thuật pháp lý - Các loại nguồn pháp luật, án lệ - Đặc trưng cơ bản của chế định dân sự trong HVLL - Đặc trưng cơ bản của chế định hôn nhân và gia đình trong HVLL - Đặc trưng cơ bản về chính sách hình sự, tổ tụng hình sự trong HVLL 	<p>Đọc tài liệu bắt buộc 1 (các phần có liên quan)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tài liệu tham khảo khác theo yêu cầu của giảng viên - Theo các vấn đề cơ bản do GV cung cấp 	

Tuần 13: Chương 13. 2 GTC. Nhà nước và pháp luật Việt Nam thời pháp thuộc

Hình thức tổ chức dạy học	Thời gian, địa điểm	Nội dung	Sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
Lý thuyết 2 giờ tín chỉ)	Giảng đường	<ul style="list-style-type: none"> - Bối cảnh chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội - Việt Nam trong mô hình Liên bang Đông 	Đọc tài liệu bắt buộc 1 (các	

		<p>ương thuộc Pháp</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bộ máy cai trị ở Bắc kỳ (Tonquin) - Bộ máy cai trị ở Trung kỳ (Annam) - Bộ máy cai trị ở Nam kỳ (Cochinchine) - Khái quát về chính quyền triều Nguyễn trong thời Pháp thuộc - Pháp luật thời thuộc Pháp <ul style="list-style-type: none"> Nguồn luật pháp luật Khái quát về Bộ dân luật Bắc Kỳ Khái quát về Bộ hình luật Trung kỳ - Hệ thống tòa án thời Pháp thuộc <ul style="list-style-type: none"> Hệ thống các tòa án Pháp ở Việt nam Hệ thống tòa án Nam Triều - Khái quát về sự ảnh hưởng của văn hóa pháp luật Pháp đến văn hóa pháp luật Việt nam 	<p><i>phần có liên quan)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tài liệu tham khảo khác theo yêu cầu của giảng viên - Theo các vấn đề cơ bản do GV cung cấp 	
--	--	---	---	--

Tuần 14:Chương 14. Nhà nước và pháp luật Việt nam từ năm 1945 đến hiện nay (2, 5GTC)

Hình thức tổ chức dạy học	Thời gian, địa điểm	Nội dung	Sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
Lý thuyết (1,5 giờ tín chỉ)	Giảng đường	<ul style="list-style-type: none"> - Sự ra đời của nhà nước Việt nam dân chủ Cộng hòa - Tổ chức bộ máy nhà nước - Hiến pháp năm 1946: <ul style="list-style-type: none"> - Bối cảnh ra đời , bản chất, cơ cấu và các nguyên tắc cơ bản - Tổ chức quyền lực nhà nước - Quyền, nghĩa vụ cá nhân, công dân - Giá trị kế thừa Hiến pháp năm 1946 trong quá trình xây dựng nhà nước pháp quyền ở nước ta hiện nay - Nhà nước và pháp luật giai đoạn từ 1946- 1954 - Những đặc điểm cơ bản về tổ chức nhà nước - Những đặc điểm cơ bản về hệ thống pháp luật - Nhà nước và pháp luật giai đoạn từ 1954- 1975 Những đặc điểm cơ bản về tổ chức nhà nước Những đặc điểm cơ bản về hệ thống pháp luật 	<p>Đọc tài liệu bắt buộc 1 (<i>các phần có liên quan</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tài liệu tham khảo khác theo yêu cầu của giảng viên - Theo các vấn đề cơ bản do GV cung cấp 	

Tuần 15: Chương 14 (tiếp theo) Nhà nước và pháp luật Việt nam từ năm 1945 đến hiện nay, 2 GTC

Hình thức tổ chức dạy học	Thời gian, địa điểm	Nội dung	Sinh viên chuẩn bị	Ghi chú
Lý thuyết 1 giờ tín chỉ)	Giảng đường	<ul style="list-style-type: none"> - Sự thành lập nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt nam - Chính sách kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội - Tổ chức bộ máy nhà nước giai đoạn từ 1975 đến trước Đổi mới - Pháp luật giai đoạn từ năm 1975 đến trước Đổi mới <li style="padding-left: 20px;">Hiến pháp năm 1980: bản chất, đặc điểm, nguyên tắc tổ chức quyền lực nhà nước, quyền nghĩa vụ cơ bản của công dân - Nhà nước và pháp luật thời kỳ Đổi mới <li style="padding-left: 20px;">Bối cảnh, đường lối chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội <li style="padding-left: 20px;">Cải cách bộ máy nhà nước <li style="padding-left: 20px;">Cải cách pháp luật <li style="padding-left: 20px;">Hiến pháp 1992 - Hiến pháp năm 1992 sửa đổi <li style="padding-left: 20px;">Bối cảnh sửa đổi Hiến pháp 1992 <li style="padding-left: 20px;">Những điểm mới trong nội dung Hiến pháp năm 1992 sửa đổi <li style="padding-left: 20px;">Ý nghĩa chính trị, pháp lý, xã hội của Hiến pháp năm 1992 sửa đổi (HP 2013) 	<ul style="list-style-type: none"> Đọc tài liệu bắt buộc 1 (các phần có liên quan) - Tài liệu tham khảo khác theo yêu cầu của giảng viên - Theo các vấn đề cơ bản do GV cung cấp 	

8. Chính sách đối với môn học:

- Thực hiện đầy đủ các yêu cầu về học tập được liệt kê trong bản đề cương này.
- Thực hiện đủ các bài kiểm tra điều kiện và phải đạt yêu cầu
- Thực hiện các bài tập cá nhân và nhóm đúng thời hạn và nội dung đề tài, tính điểm bài tập như một bài kiểm tra điều kiện.
- Đi học đầy đủ theo quy chế (Không quá 20% tổng số giờ trên lớp)
- Chuẩn bị đọc trước các tài liệu và sách tham khảo

9. Hình thức kiểm tra, đánh giá

Môn học áp dụng phương thức đánh giá liên tục. Kết quả đánh giá được quy vào ba đầu điểm như sau:

- (1) Điểm tham gia học tập trên lớp
(đi học đầy đủ, chuẩn bị bài, tích cực phát biểu...): 20 %
- (2) Điểm tiểu luận, bài tập kiểm tra 20 %
- (3) Điểm thi hết môn học (Hình thức thi vấn đáp) 60 %.

Yêu cầu: đánh giá về kiến thức, năng lực tư duy, phân tích, đánh giá vấn đề, ứng dụng kiến thức vào thực tế.

10. Học Liệu:

- Học liệu bắt buộc

- [1]. Vũ Thị Phụng, **Giáo trình Lịch sử nhà nước và pháp luật Việt Nam**, Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà nội, 2003.
- [2]. Khoa Luật - Đại học quốc gia Hà nội. **Giáo trình lịch sử nhà nước và pháp luật thế giới**. Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà nội, 1997.
- [3]. Nguyễn Minh Tuấn, **Giáo trình lịch sử nhà nước và pháp luật thế giới (Tái bản lần thứ nhất)**, NXB Chính trị Quốc gia, Hà nội, 2014.
- [4]. Nguyễn Minh Tuấn, **Tổ chức chính quyền thời kỳ phong kiến ở Việt Nam**, Nhà xuất bản Tư pháp, Hà nội, 2006.
- [5]. Hoàng Thị Kim Quế, **Một số vấn đề về điều chỉnh pháp luật nhà Lê trong Quốc triều hình luật**, bài đăng trong Sách chuyên khảo, Trường Đại học Khoa học xã hội và nhân văn, ĐHQG HN, Lê Thánh Tông, con người và sự nghiệp (1442-1497), Nxb ĐHQG HN, Hà nội, 1997, tr.107 – 119.
- [6]. Hoàng Thị Kim Quế, **Quan chế dưới triều vua Lê Thánh Tông và giá trị kế thừa trong xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức Việt Nam hiện nay**, Tạp chí Khoa học ĐHQG HN, Luật học, Tập 29, số 2 (2013), trang 102 - 108
- [7]. Trường Đại học Luật Hà nội, **Giáo trình Lịch sử nhà nước và pháp luật Việt Nam**, Nhà xuất bản Công an nhân dân, 2013.
- [8]. Trường Đại học Luật Hà Nội, **Giáo trình lịch sử Nhà nước và pháp luật thế giới**, NXB Công an nhân dân, Hà nội, 2013.

Học liệu tham khảo

- [9]. Albert P. Blaustein, Jay A. Sigler, **Các bản hiến pháp làm nên lịch sử**, Nxb. Chính trị quốc gia – Sự thật, Hà nội, 2013.
- [10]. Đinh Gia Trinh, **Sơ thảo lịch sử nhà nước và pháp quyền Việt Nam**, Nhà xuất bản khoa học xã hội, Hà nội, 1968.
- [11]. Đào Trí Úc, **Mô hình tổ chức và hoạt động của Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam** (Sách chuyên khảo), Nhà xuất bản Tư pháp, Hà nội, 2005.
- [12]. Đào Trí Úc (chủ biên), **Nghiên cứu về hệ thống pháp luật Việt Nam thế kỷ XV – Thế kỷ XVIII**, Nhà xuất bản khoa học xã hội, Hà nội, 1994.
- [13]. Đào Trí Úc (chủ biên), **Những vấn đề cơ bản về Nhà nước và pháp luật**, Viện Nhà nước và Pháp luật. NXB. Chính trị quốc gia Hà nội năm 1995.
- [14]. Nguyễn Đăng Dung, **Sự hạn chế quyền lực nhà nước**, Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà nội, 2004.
- [15]. Nguyễn Đăng Dung, Vũ Công Giao, Đặng Minh Tuấn, Nguyễn Minh Tuấn, Lê Khánh Tùng, **ABC về Hiến pháp**, Nhà xuất bản thế giới, Hà nội, 2013.
- [16]. Hoàng Thị Kim Quế, **Một số vấn đề phụ nữ, hôn nhân và gia đình trong pháp luật Việt Nam qua các thời đại**, Dân chủ và Pháp luật. Bộ Tư pháp, Số 3/2001.

- [17]. Hoàng Thị Kim Quế, **Các khoa học Lý luận – Lịch sử về nhà nước và pháp luật trong hệ thống các khoa học pháp lý và chương trình đào tạo Luật học ở nước ta**, Tạp chí Nhà nước và pháp luật, số 1 (2004).
- [18]. Nguyễn Minh Tuấn, **Nhà nước Văn Lang - nhà nước đầu tiên trong lịch sử Việt Nam**, Tạp chí dân chủ và pháp luật, số 11+ 12/2003.
- [19]. Nguyễn Minh Tuấn, **Dân chủ ở xã từ góc nhìn pháp lý**, Nhà xuất bản Công an nhân dân, Hà nội, 2006.
- [20]. Nguyễn Minh Tuấn, **Nhà nước Văn Lang – nhà nước siêu làng**, Tạp chí Khoa học, Đại học Quốc gia Hà nội, Chuyên san Kinh tế - Luật, số 3/2007
- [21]. Nguyễn Minh Tuấn, **Đặc trưng của dân chủ trong chế độ phong kiến Việt Nam**, Tạp chí nghiên cứu lập pháp, số 10/2004.
- [22]. Nguyễn Minh Tuấn, **Những ảnh hưởng tích cực của Nho giáo trong Bộ luật Hồng Đức**, Tạp chí Khoa học - ĐHQGHN, chuyên san Kinh tế - Luật, Tập XXI, Số 3/2005, tr.38 - tr.48.
- [23]. Nguyễn Minh Tuấn, **Một góc nhìn về Vua Việt Nam thời kỳ phong kiến**, Tạp chí Dân chủ và Pháp luật (Bộ Tư Pháp), Số 1/2008, tr. 49-53.
- [24]. Nguyễn Minh Tuấn, **Nét độc đáo của qui phạm pháp luật trong Bộ luật Hồng Đức**, Tạp chí Nghiên cứu Lập pháp (Hiến kế Lập pháp), Số 33(118), Tháng 3/2008, tr.49 – 51.
- [25]. Viện chính sách công và pháp luật, **Sự tham gia của nhân dân vào quy trình lập hiến – Lý luận, thực tiễn trên thế giới và ở Việt Nam**, Nhà xuất bản Đại học quốc gia Hà nội, 2013.
- [26]. INSUN YU, **Luật và xã hội Việt Nam thế kỷ XVII – XVIII**, Nhà xuất bản khoa học xã hội, Hà nội, 1994.
- [27]. Hoàng Thị Kim Quế, **Quốc triều hình luật từ góc nhìn văn hóa pháp luật**, trong Sách Văn hóa pháp luật – những vấn đề lý luận cơ bản và ứng dụng chuyên ngành, Nxb Đại học quốc gia Hà nội, 12/2011
- [28]. Hoàng Thị Kim Quế, **Bảo vệ quyền lợi phụ nữ trong Luật Hồng Đức (Lê triều hình luật) - Tính tiến bộ, nhân văn và giá trị đương đại**, Tạp chí Khoa học ĐHQGHN, Luật học 28 (2012)
- [29]. Nguyễn Việt Hương (chủ biên), **Giáo trình lịch sử Nhà nước và pháp luật thế giới**, NXB Công an nhân dân, Hà nội, 2002.
- [30]. Nguyễn Thị Việt Hương, Trương Vĩnh Khang, **Kế thừa những giá trị trong tư tưởng về nhà nước của Lê Thánh Tông**, Nhà nước và Pháp luật, Số 12/2007.
- [31]. Vũ Quốc Thông, **Pháp chế sử Việt Nam**, Tủ sách Đại học, Sài Gòn, 1972.
- [32]. Nguyễn Thị Việt Hương, **Nghiên cứu lịch sử nhà nước và pháp luật Việt Nam: Thực trạng và những vấn đề đặt ra**, Tạp chí nhà nước và pháp luật số 3/2001.
- [33]. Vũ Thị Phụng, **Sự khẳng định chủ quyền quốc gia của các nhà nước quân chủ Việt Nam**, Tạp chí nghiên cứu lịch sử số 2/2004.
- [34]. Vũ Thị Phụng, **Vị trí của người phụ nữ trong pháp luật phong kiến Việt Nam**, Tạp chí Khoa học và Phụ nữ, số 4, 1991.
- [35]. Vũ Thị Phụng, **Tình hình pháp luật dưới triều Hồ - Một vài nhận xét**, Tạp chí Nghiên cứu Lịch sử, số 5, 1992.

- [36]. Vũ Thị Phụng, **Những biện pháp chống tham nhũng của các nhà nước phong kiến Việt Nam**, Kỷ yếu Hội nghị Khoa học nữ Đại học Quốc gia Hà Nội, 2001.
- [37]. Trần Thị Tuyết, **Bốn bản Hiến pháp trong lịch trình 60 năm của Nhà nước cách mạng Việt Nam**, Tạp chí nhà nước và pháp luật, số 9 (209)/2005, tr42 - 49. Lương Ninh, Đinh Ngọc Bảo, Đặng Quang Minh, Nguyễn Gia Phú, Nghiêm Đình Vỳ, **Lịch sử thế giới cổ đại**. Nhà xuất bản giáo dục, Hà nội, 2002.
- [38]. Lê Thị Sơn (chủ biên), **Quốc Triều Hình Luật - Lịch sử hình thành, nội dung và giá trị**, Nhà xuất bản khoa học xã hội, Hà nội, 2004.
- [39]. Nguyễn Gia Phú, Nguyễn Văn ánh, Đỗ Đình Hằng, Trần Văn La, **Lịch sử thế giới trung đại**. Nhà xuất bản giáo dục, Hà nội, năm 2002.
- [40]. Vũ Dương Ninh, Nguyễn Văn Hồng, **Lịch sử thế giới cận đại**, Nhà xuất bản giáo dục, 2002.
- [41]. Nguyễn Anh Thái, **Lịch sử thế giới hiện đại**, Nhà xuất bản giáo dục, Hà nội, 2002.
- [42]. **Khái quát về chính quyền hợp chúng quốc Hoa Kỳ**, Nhà xuất bản chính trị quốc gia, Hà nội, 2002.
- [43]. Ngô Đức Tính, **Một số Đảng chính trị trên thế giới**, Nhà xuất bản chính trị quốc gia, Hà nội, 2001.
- [44]. Tập thể tác giả, **Lê Thánh Tông (1442 - 1497) con người và sự nghiệp**, Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà nội, 1997.
- [45]. Lương Văn Tuấn, **Kế thừa các quy định tiến độ, nhân văn đối với những người bị thiệt thòi trong Quốc triều hình luật**, Nghiên cứu lập pháp. Văn phòng Quốc hội, Số 3/2012.
- [46]. Mai Văn Thắng, **Sự phát triển của nhà nước và pháp luật phong kiến Việt Nam**, Bài báo khoa học trong Tuyển tập công trình khoa học pháp lý số chuyên đề “Khoa học pháp lý và cải cách trong đào tạo luật, Nxb Đại học Tổng hợp quốc gia Varonhet, Liên bang Nga, số (21)/2007 (tr.111-123) [số ISBN 978-5-9273-1345-7; UDK 340.1 (470)(082), BBK 67].
- [47]. Mai Văn Thắng, **Sự phát triển của nhà nước và pháp luật phong kiến Việt Nam**, Bài báo khoa học trong Tuyển tập công trình khoa học pháp lý số chuyên đề “Khoa học pháp lý và cải cách trong đào tạo luật, Nxb Đại học Tổng hợp quốc gia Varonhet, Liên bang Nga, số (21)/2007 (tr.111-123) [số ISBN 978-5-9273-1345-7; UDK 340.1 (470)(082), BBK 67].
- [48]. Viện nghiên cứu nhà nước và pháp luật, **Nghiên cứu hệ thống pháp luật Việt Nam thế kỷ XV – Thế kỷ XVIII**, Nhà xuất bản Khoa học xã hội, Hà nội, 1994.
- [49]. Đỗ Văn Ninh, **Từ điển chức quan Việt Nam**, Nhà xuất bản Thanh niên, Hà nội, 2002.
- [50]. Đào Duy Anh, **Hán Việt từ điển**, Nhà xuất bản Khoa học xã hội, Hà nội, 1992.
- [51]. Bùi Xuân Đỉnh, **Những kế sách dựng xây đất nước của cha ông ta**, Nhà xuất bản Tư pháp, Hà nội, 2004.
- [52]. Võ Trí Hào, Bùi Ngọc Sơn, Đặng Minh Tuấn, Nguyễn Minh Tuấn, Nguyễn Cảnh Bình, **Luận về sửa đổi Hiến pháp năm 1992**, Nhà xuất bản chính trị quốc gia, Hà nội, 2013.
- [53]. Trần Văn Giàu, **Hệ ý thức phong kiến và sự thất bại của nó trước các nhiệm vụ lịch sử**, Nhà xuất bản chính trị quốc gia, Hà nội, 1996.

- [54]. Bùi Xuân Đính, **Những câu truyện pháp luật thời phong kiến**, Nhà xuất bản tư pháp, Hà nội, 2005.
- [55]. Trần Nho Thìn, **Làng xã Việt Nam trong quá trình đổi mới**, Dân chủ và Pháp luật, Số 11/2009, tr. 20 – 24.
- [56]. Philip Hamburger, **Separation of Church and State**, Cambridge: Harvard University Press, 2002.
- [57]. Paul Finkelman, **Slavery and the Law**, Madison: Madison House, 1997.
- [58]. Henry Maine, **Ancient Law**, 1996, The Avalon Project, the Yale Law School.
- [59]. **The Salic Law**, 1996, The Avalon Project the Yale Law School.
- [60]. **The Hammurabi Code**, 1996, The Avalon Project the Yale Law School.
- [61]. Oliver J. Thatcher, **The Institutes of Justinian (535 A.D)**, The Roman World. University Research Extension Co, 1907.
- [62]. Vũ Minh Giang, **Những hệ luận rút ra từ các đặc trưng của lịch sử hệ thống chính trị Việt Nam**, Tạp chí Khoa học - Đại học Tổng hợp Hà nội, Số 6/1993.
- [63]. Vũ Minh Giang, **Pháp luật với xã hội Việt Nam từ thế kỷ XV đến thế kỷ XVIII**, Bài viết trong sách Nghiên cứu về hệ thống pháp luật Việt Nam, Thế kỷ XV – Thế kỷ XVIII, Nhà xuất bản khoa học xã hội, Hà nội, 1994.
- [64]. Vũ Thị Nga, **Giới trong văn hoá pháp lí truyền thống – một nội dung giảng dạy của môn học Lịch sử nhà nước và pháp luật Việt Nam**, Luật học, Số 3/2007.
- [65]. Trần Thị Tuyết, **Bốn bản Hiến pháp trong lịch trình 60 năm của Nhà nước cách mạng Việt Nam**, Tạp chí nhà nước và pháp luật, số 9 (209)/2005, tr42 - 49.
- [66]. Vũ Văn Mẫu, **Dân luật lược giảng**, Sài gũn 1968. (2 tập)
- [67]. Vũ Văn Mẫu, **Cổ luật Việt Nam và tư pháp sử điển giảng**, Sài gũn 1975.
- [68]. Vũ Văn Mẫu, **Việt nam dân luật lược giảng (Luật gia đõnh)** - 2 tập, 1968. (2 tập).
- [69]. Trần Quang Tiệp, **Lịch sử Luật hình sự Việt Nam**, Nhà xuất bản chính trị quốc gia, Hà nội, 2003.
- [70]. Trần Quang Tiệp, **Lịch sử Luật tố tụng hình sự Việt Nam**, Nhà xuất bản chính trị quốc gia, Hà nội, 2001.
- [71]. Trương Hữu Quýnh, Đinh Xuân Lâm, Lê Mậu Hãn (chủ biên), **Đại cương lịch sử Việt nam (toàn tập)**, Nhà xuất bản Giáo dục, 2001.
- [72]. Nguyễn Quang Ngọc (chủ biên), **Tiến trình lịch sử Việt nam**, Nxb Giáo dục, Hà nội, 2002.
- [73]. Đào Duy Anh, **Việt Nam văn hoá sử cương**, Nhà xuất bản văn hoá thông tin, Hà nội, 2002.
- [74]. Trần Ngọc Thêm, **Tìm về bản sắc văn hoá Việt Nam cái nhìn hệ thống - loại hình**, Nhà xuất bản TP. Hồ Chí Minh, 2001.
- [75]. Trần Đình Hượu, **Các bài giảng về tư tưởng Phương Đông** (Lại Nguyên Ân biên soạn), Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà nội, 2001.
- [76]. Trần Văn Giàu, **Sự phát triển của tư tưởng ở Việt Nam từ thế kỷ XIX đến cách mạng tháng Tám, Tập I (Hệ ý thức phong kiến và sự thất bại của nó trước các nhiệm vụ lịch sử)**, Nhà xuất bản chính trị quốc gia, Hà nội, 1996.
- [77]. Gröpl, **Staatsrecht I**, 4. Aufl., 2012.
- [78]. Gustav Radbruch, **Rechtsphilosophie**, Studienausgabe, 2. Aufl., 2003.

- [79]. Trần Quốc Vượng, **Cơ sở văn hoá Việt Nam**, Nxb Giáo dục, 2003.
- [80]. Trần Quốc Vượng, **Văn hoá Việt Nam tìm tòi và suy ngẫm**, Nhà xuất bản văn hoá dân tộc, Tạp chí văn hoá nghệ thuật, Hà nội, 2000.
- [81]. Phan Kế Bính, **Việt Nam phong tục**, Nxb TP. Hồ Chí Minh, 1999.
- [82]. Trần Trọng Kim, **Việt Nam Sử lược**, Nxb Đà Nẵng, 2003.
- [83]. Nguyễn Từ Chi, **Góp phần nghiên cứu Văn hoá và tộc người**, Nhà xuất bản văn hoá dân tộc, Tạp chí văn hoá - nghệ thuật, 2003.
- [84]. Trần Thuý Anh, **Thế ứng xử xã hội cổ truyền của người Việt châu thổ Bắc Bộ qua một số ca dao - tục ngữ**, Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà nội, 2004.
- [85]. Nguyễn Tài Thư, **Lịch sử tư tưởng Việt Nam**, Nhà xuất bản khoa học xã hội, Hà nội, 1993.
- [86]. Francois Jullien, **Minh triết Phương Đông và Triết học Phương Tây**, Nhà xuất bản Đà nẵng, 2004.
- [87]. Đỗ Đức Minh, **Học thuyết pháp trị Trung Hoa cổ đại – Giá trị tham khảo trong quản lý xã hội ở Việt Nam**, Nhà xuất bản chính trị - hành chính, Hà nội, 2013.
- [88]. Ngân hàng thế giới, **Nhà nước trong một thế giới đang chuyển đổi**, Hà nội, 2001.
- [89]. Vũ Dương Ninh (chủ biên), **Lịch sử văn minh thế giới**, NXB Giáo dục, Hà nội, 2005.
- [90]. Nguyễn Thị Hồi, **Tư tưởng phân chia quyền lực với việc tổ chức bộ máy nhà nước ở một số nước**, NXB Tư pháp, H., 2005.
- [91]. Viện Nhà nước và pháp luật, **Tìm hiểu luật so sánh**, NXB Chính trị Quốc gia, H., 1993.
- [92]. Trung tâm khoa học xã hội và nhân văn quốc gia, Trung Tâm nghiên cứu Nhật Bản, **Tìm hiểu nền hành chính Nhật Bản**, Nhà xuất bản Khoa học xã hội, Hà nội, 2006.

CÂU HỎI NGHIÊN CỨU, HỌC TẬP, ÔN TẬP

Câu hỏi ôn thi hết môn (thi vấn đáp, hoặc thi viết đối với những lớp học ngoài HN) có thể được điều chỉnh trên cơ sở thống nhất của Bộ môn)

PHẦN NHẬP MÔN VÀ LỊCH SỬ NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT THẾ GIỚI

Câu 1. Đối tượng, phạm vi, phương pháp nghiên cứu lịch sử nhà nước và pháp luật, ý nghĩa, yêu cầu, phong cách nghiên cứu, học tập LSNNPL

Câu 2. Cơ sở kinh tế – xã hội của sự ra đời, tồn tại và phát triển của các nhà nước Phương Đông cổ đại (Ai Cập, Lưỡng Hà, ấn Độ, Trung Quốc)

Câu 3. Nội dung cơ bản của Bộ luật Hammurabi (ở Lưỡng Hà cổ đại), và so sánh nó với Bộ luật Manu (ở ấn Độ cổ đại)

Câu 4. Đặc điểm của pháp luật Phương Đông thời kỳ cổ đại.

Câu 5. Trình bày khái quát quá trình dân chủ hoá bộ máy nhà nước Aten, tổ chức bộ máy nhà nước Cộng hoà dân chủ chủ nô Aten và nhận xét tính chất dân chủ của nhà nước này.

Câu 6. So sánh và chỉ ra nét khác biệt cơ bản giữa nhà nước Xpác và nhà nước Aten (Hy Lạp cổ đại).

Câu 7. Trình bày nội dung cơ bản của Luật La Mã và lý giải sự phát triển của pháp luật dân sự ở La Mã thời kỳ cổ đại.

Câu 8. So sánh đặc điểm về hình thức chính thể nhà nước ở các quốc gia Phương Đông và Phương Tây trong thời kỳ cổ đại.

Câu 9. Đặc điểm của nhà nước và pháp luật phong kiến Trung Quốc.

Câu 10. Nguyên nhân dẫn đến sự tồn tại bền vững và phổ biến của hình thức nhà nước quân chủ chuyên chế ở Phương Đông?

Câu 11. Các giai đoạn phát triển cơ bản của Nhà nước và pháp luật phong kiến Tây Âu? Lý giải nguyên nhân dẫn đến sự thay đổi các hình thức nhà nước?

Câu 12. Trình bày những điều kiện kinh tế – xã hội của sự tồn tại nền quân chủ phân quyền cát cứ ở Tây Âu thời kỳ phong kiến.

Câu 13. Trạng thái cát cứ ở Tây Âu phong kiến có ảnh hưởng như thế nào đến hình thức tổ chức bộ máy nhà nước?

Câu 14. Nêu đặc điểm về hình thức tổ chức bộ máy nhà nước ở Tây Âu thời kỳ phong kiến.

Câu 15. Phân tích đặc quyền của pháp luật phong kiến Tây Âu.

Câu 16. Phân tích những điều kiện kinh tế - xã hội dẫn đến sự xuất hiện chế độ tự trị của các thành thị ở Tây Âu trong thời kỳ phong kiến.

Câu 17. Trong các kiểu nhà nước bóc lột, đã tồn tại các biến dạng nào của chính thể quân chủ? Thời gian và địa điểm tồn tại?

Câu 18. Nhận xét về mối liên hệ giữa tương quan lực lượng trong cách mạng tư sản và hình thức chính thể của nhà nước tư sản thời kỳ sau cách mạng tư sản.

Câu 19. Nêu và giải thích đặc điểm của nhà nước tư sản trong thời kỳ CNTB tự do cạnh tranh.

Câu 20. Từ góc độ lịch sử và luật pháp hãy lý giải tình trạng “không có hiến pháp thành văn” ở nhà nước Anh tư sản.

Câu 21. Tổ chức bộ máy nhà nước tư sản Anh thời kì CNTB tự do cạnh tranh.

Câu 22. So sánh và chỉ ra sự khác biệt giữa nhà nước tư sản Anh và nhà nước tư sản Nhật bản trong thời kỳ CNTB tự do cạnh tranh.

Câu 23. Nêu cơ cấu tổ chức bộ máy nhà nước tư sản Mỹ. Xác định hình thức chính thể của Nhà nước tư sản Mỹ.

Câu 24. Phân biệt hai hệ thống chính của pháp luật tư sản thời kỳ CNTB tự do cạnh tranh. Lý giải nguyên nhân có sự khác biệt giữa hai hệ thống pháp luật này?

Câu 25. Nội dung và những đặc điểm cơ bản của pháp luật tư sản trong thời kỳ chủ nghĩa tư bản tự do cạnh tranh.

Câu 26. Hãy chỉ rõ nội dung cốt lõi của Hiến pháp tư sản thời kỳ CNTB tự do cạnh tranh và phân tích tính lịch sử của nội dung đó.

Câu 27. Nguyên nhân xuất hiện và đặc điểm cơ bản của Nhà nước tư sản độc quyền?

Câu 28. Nêu những thay đổi mới của pháp luật tư sản trong thế kỷ XX. Lí giải nguyên nhân của những thay đổi đó.

Câu 29. Những điểm mới cơ bản của pháp luật tư sản so với pháp luật phong kiến?

Câu 30. Trong các kiểu nhà nước bóc lột, đã tồn tại các biến dạng nào của chính thể Cộng hoà? Thời gian và địa điểm tồn tại?

Câu 31. Nguyên nhân bùng nổ cách mạng vô sản và thiết lập Công xã Pari, ý nghĩa lịch sử của sự kiện này

Câu 32. Bộ Luật dân sự Pháp (Bộ luật Napoleon): những nét khái quát về tính chất, bối cảnh ra đời; phạm vi điều chỉnh, kỹ thuật pháp lý, giá trị kế thừa.

PHẦN LỊCH SỬ NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT VIỆT NAM

Câu 33. Những nét khái quát về tiến trình lịch sử nhà nước và pháp luật Việt nam.

Câu 34. Sự hình thành, đặc trưng cơ bản của nhà nước Văn lang- Âu lạc

Câu 35. Tổ chức bộ máy nhà nước, pháp luật ở Việt nam thời Bắc thuộc

Câu 36. Những đặc trưng cơ bản về tổ chức nhà nước, pháp luật của các triều Ngô – Đinh – tiền Lê, Lý – Trần – Hồ

Câu 37. Những đặc trưng cơ bản về tổ chức bộ máy nhà nước thời Lê sơ

Câu 38. Tổ chức bộ máy nhà nước, cải cách hành chính, Quan chế; đặc trưng cơ bản về quản lý làng xã triều vua Lê Thánh Tông

Câu 39. Khái quát về hệ thống pháp luật, triết lý cơ bản trong xây dựng, áp dụng pháp luật và các định chế phi quan phương (các thiết chế xã hội, định chế - quy tắc điều chỉnh xã hội) triều vua Lê Thánh Tông, ý nghĩa lịch sử và đương đại.

Câu 40. Quốc triều hình luật (Bộ Luật Hồng Đức)- tính chất, phạm vi điều chỉnh, cơ sở tư tưởng, các nguyên tắc cơ bản.

Câu 41. Nội dung cơ bản của QTHL, sự thể hiện các quan điểm cơ bản của nho giáo, tính dân tộc trong QTHL

Câu 42. Đặc trưng cơ bản về quan chế trong QTHL, bảo vệ quyền lợi các nhóm xã hội yếu thế trong QTHL,

Câu 43. Nội dung cơ bản của chế định dân sự, hôn nhân và gia đình, các quy định tố tụng hình sự, thủ tục pháp lý trong QTHL.

Câu 44. Kỹ thuật pháp lý trong QTHL

Câu 45. Những nội dung cơ bản của Quốc triều khám tụng điều lệ

Câu 46. Hệ thống chính quyền “Lưỡng đầu” Lê – Trịnh ở Đàng ngoài, của các chúa Nguyễn ở Đàng Trong và hệ thống pháp luật thời Lê - Trịnh

Câu 47. Tổ chức chính quyền và pháp luật triều đại Quang Trung

Câu 48. Những đặc điểm cơ bản về tổ chức bộ máy nhà nước triều Nguyễn

Câu 49. Những đặc điểm cơ bản về pháp luật triều Nguyễn, nguồn pháp luật, Bộ Hoàng Việt Luật Lệ (Luật Gia Long): tính chất, phạm vi điều chỉnh, kỹ thuật pháp lý; đặc điểm về các chế định dân sự, hôn nhân và gia đình, tội phạm, hình phạt.

Câu 50. Những đặc điểm cơ bản về tổ chức bộ máy nhà nước thời kỳ Pháp thuộc

Câu 51. Những đặc điểm cơ bản về pháp luật, nguồn pháp luật thời kỳ Pháp thuộc

Câu 52. Tổ chức và vị thế của bộ máy chính quyền Triều Nguyễn kể từ sau khi thiết lập Liên bang Đông Dương năm 1887?

Câu 53. Hiến pháp năm 1946: tính chất, phạm vi điều chỉnh, giá trị kế thừa

- Câu 54.** Tổ chức quyền lực nhà nước, trách nhiệm nhà nước trong Hiến pháp năm 1946
- Câu 55.** Quyền, nghĩa vụ cá nhân trong Hiến pháp năm 1946, giá trị kế thừa
- Câu 56.** Sự thay đổi trong tổ chức bộ máy nhà nước theo Hiến pháp 1959? (Vẽ sơ đồ và trình bày, so sánh với tổ chức BMNN theo Hiến pháp 1946)
- Câu 57.** Những thành tựu và hạn chế của pháp luật Việt Nam thời kì 1946 - 1960?
- Câu 58.** Hoạt động của nhà nước dân chủ nhân dân ở miền Bắc trong thời kì 1954 - 1975
- Câu 59.** Tổ chức bộ máy Nhà nước dân chủ nhân dân ở miền Bắc trong thời kì 1954 - 1975
- Câu 60.** Những đặc điểm cơ bản về tổ chức bộ máy nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt nam giai đoạn từ 1975 đến trước Đổi Mới
- Câu 61.** Những nội dung cơ bản của Hiến pháp năm 1959 kế thừa và phát triển Hiến pháp năm 1946 để phù hợp với nhiệm vụ lịch sử
- Câu 62.** Những đặc điểm cơ bản về pháp luật nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt nam giai đoạn từ 1975 đến trước Đổi Mới (tư duy, chính sách pháp luật, nguồn pháp luật; các lĩnh vực điều chỉnh pháp luật, vấn đề lợi ích của các chủ thể pháp luật, mối quan hệ giữa nhà nước và cá nhân)
- Câu 63.** Tổ chức bộ máy Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam theo Hiến pháp năm 1980? (Vẽ sơ đồ và trình bày, so sánh với tổ chức BMNN theo Hiến pháp 1946, 1959)
- Câu 64.** Những thay đổi chính trong nội dung của Hiến pháp năm 1980 để phù hợp với nhiệm vụ lịch sử
- Câu 65.** Nhà nước và pháp luật thời kỳ Đổi mới: bối cảnh, đường lối chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội; cải cách bộ máy nhà nước và cải cách pháp luật
- Câu 66.** Hiến pháp 1992, tổ chức bộ máy nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam theo Hiến pháp năm 1992? (Vẽ sơ đồ và trình bày, so sánh với tổ chức BMNN theo Hiến pháp 1946, 1959, 1980)
- Câu 67.** Hiến pháp năm 1992 sửa đổi (Hiến pháp 2013): bối cảnh sửa đổi Hiến pháp 1992, những điểm mới về nội dung, ý nghĩa chính trị, pháp lý, xã hội của Hiến pháp năm 1992 sửa đổi
- Câu 68.** Khái quát thành tựu và hạn chế về hoạt động lập pháp của nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam từ năm 1986 đến hiện nay.

Duyệt

Chủ nhiệm bộ môn

Người biên soạn